

Мамырлыкъ, къууанч сизге, саула!

Бюгюн Къулийланы Къайсыннга 90 жыл боллукъ эди

2007 ЖЫЛ 1-чи НОЯБРЬ, ОРТА КЮН. №№ 211-213 (17864)

ГАЗЕТ 1924 ЖЫЛДАН
БЕРИ ЧЫГЪАДЫ

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

Интернет-версия: zaman.smikbr.ru

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

БАГЪАСЫ
9 СОМДУ

КЪЫРАЛ ЖУМУШЛА

Юг федеральный округну субъектлерини башчылары кенгешгендиле

Арсен Канокоев Донадагы Ростов шахарда РФ-ни Президентини Юг федеральный округда толук эркинликке келиши Григорий Репотаны башчылыгы бла бардырлык кенеште къатышканды. Анда оёз Россия Федерацияны Юг федеральный округда субъектлерини толтуруучу властарыны органлары

Россий Федерацияны Федеральный Жыйылууну Къырал Думасыны бешинчи чакырылууна айырылаха хазырланууда бла алапы бардырууда айыруу комиссиялаа не бла себеплик этерге боллукъларыны юсюнден барганды. Кенешини ишине Юг федеральный округну субъектле-

рини таматарлары эм айыруу комиссияларыны председатели, МВД-ни, ФСБ-ни, МЧС-ни эм РФ-ни Генеральный прокуратурасыны округ органларыны башчылары къатышканды.

КЪМР-ни Президентини бла Правительствоосуна пресс-службасы.

Жерчилик

Сайлаулу урлукъла себедиле

Кюз арты сабан ишлени бек жуупла къезуу козлукке себиюс. Баша жылда болганы бла тенгештиргенде, бир кесек артка къалырга тошгон зое да, «Прималкинский» агропромсоюзну сабанчылары ол ишни къураулуу бардыраддыла. Биюкполеге козлук арты 1236 гектарда, козлук будай 1870 гектарда себилгендиле.

Болумун юсюнден ушакъ этгенибизде, биригинуу баш агроному Александр Рысухин былай билдиргенди. «Бар юкюнчю козлуккелени агротехника жоруклаага тиешилдик бардырууага бурганбыз. Кюзлук будай анта да 1000 гектарда себилгенди да, ол жер сорулюп, топурагы тынгыла жарашдырыланды. Иги жер иш къаратырык зоек да, шендодеде урлукъ себию тохтатып турабыз: насыпка, озган эки кюнде жуан жуулу турганды, ансы башка чыр-

мау жокъду. Жер келпигенлей, андан ары бардырлыкъ-быз. Прималкачы сабанчыла келир жылы тирилгени мурдорун салыуда жетишмилли болур ючюн, къолдан келгени аймадыла. Жер сорууде, топурагы жарашдырууда юч «Кировец» трактор хайырланнадыла. Урлукъ себиюу агрегатла сегиз бардыла да, ала кюн жарыгы тохтауу ишлерини мадарлары этиледиле. Механизаторланы къайсы бири да кечки-эртеди доней урундыла. Орта зоен бла урлукъла кюн сайын 160 гектарда себиледиле.

Агропромсоюзну таматасы Чочайланы Борисни къайгыруууу бла козлук битимлене урулуклары алганды жетер чакылы мажарлыкъандала. «Будайны эм арпаны элита неча биричи репродукция даражадагы урлуклары Краснодар крайдан келти-

рилгендиле-деп къошканды Александр Васильевич. Будайны бек турло сорту себе турабыз, сынау халда. Бизни жерде къайсысы иги боллукъуна къарарыкъбыз да, ол будайны кесибизде ёсдорюпте урулугун жарык деп оноплашканды. Биенти алганды, козлуккелени беш минг гектарда себер умутубуз барды. Ол чекке жетерге кюриширикъиз. Эндиге дерди 300 гектар мулдах сорулюгенди. Кюзлуккелени себию бошаганлай, ол ишни да андан ары бардырлыкъ-быз.

Айтханымча, сабанчыларыбызны къайсы бири да къолдан келгени аймай кюрешеди. Болсада жер сорууде Муртазаланы Къанат бла Гавадалы Саид, урлукъ себиюуде уа Василий Краков, Виктор Прохоров эм Михаил Батов жигер урунганларын эчи белгилерге сюеме».

КЪАЙГЫРМАЗЛАНЫ Борис.

Мамырлыкъ, къууанч сизге, саула!
Бахча битдирген, сабан сюртген,
Таш, агач жонган, ийсек саугъан,
Отну, жуудузланы да сойген!
Мамырлыкъ, къууанч сизге, саула!
Сизни ючюн танг жарык ата,
Сизни ючюнге бара суула,
Къууанч, насып керюну деп адам.
Мамырлыкъ, къууанч сизге, саула!
Сизни ючюн бишедиле бар Кетгеле, бола сизге сауга-Кырыкыла, жуудула, жууну, къар.
Мамырлыкъ, къууанч сизге, саула!
Терекле сизни ючюн чагла,
Акъ буудла да бере салам,
Кюн, ай да сизни ючюн чыгла.
Мамырлыкъ, къууанч сизге, саула!
Сизге деп кегере тенгизле,
Кеме бар жазла, жайла, козле.
Мамырлыкъ, къууанч сизге, саула!
Жашау, бишген кетгетча, татыла,
Сизге деп жырайды къанатыла,
Мамырлыкъ, къууанч сизге, саула!

КОММУНАЛЬНЫЙ ИШЛЕ

Котельяланы къурулушу къольгя алыннганды

Тырнаууда суу жылытуучу котелья шахарга къуулуш этип келгени жарым ёмюр чакыла болады, кеси да заманча тау-байыклардыруучу комбинатны энергокемини объектлеринден бири эди. Анда орнатылган юч котелья ишлеу болжаллары эрте бошаган себепли, хайырлануу эм ремонт служба алапы ишти халда къалай бла тутхаларына сейр этерчады.

Шахарны ичинде кёл километрге озулган жылы ушда да къаруушы болгандыла, алаага чулганган изоляция кёпге турмайды, аны хатасындан хайырлануучулаа берилерге керекли жылууну бир мардада тутарга онг жокъду. Бир арадан жылуу беринюу тохтатып, аны чыгарырга кетген кыранчаланы да

азайтыр ючюн, Тырнаууну жылуу бла жалчыхан системасын жангыртырга кереклисин юсюнден халар жалда бир жылы ичинде айтылып турмаганды. Энди уа, цукор, иш жеринден тепгенди.

«Быйыл-дейди шахар администрацияны таматасына заместители Мурад Азубеков, «Промышленность», отлукъ энергетика комплекс эм жашау журт-коммунальный молк министрствону юсюе бла юч квартал котельяныны бек алгя бардырылгыа керекли къурулушны тизмесине къошудуруа, анга аха ёлдортоюрге колуздан келгенди. Ол объекте уруну эм социальный айнытууну управленисыны, «Тотур» аты шахар стадиону эм Гирхожаны огары жа- нында ишленирикдиле.

Аланы къурулушларын бардырылгыа эркинликни (тендерни) Нальчикни «Спектр» деген специализацияланган фирмасы къатышканды эм шендо ише бардырыла турдыла. «Элброс энерго» ачык акционер обществону генеральный директору Хачим Мажиров бизге билдиргенге кере, къурулуш къатышканыны барысына да шарт борчла салыннгандыла.

Шендо болган жылуу ызыланы бир кесегин хайырлана турурга эм жангыларын ишлей барырга белгиленгенди. Бусагында иш аман бармайды. Битую юч салынны, ол юч квартал котельяны жылыны ахырына хайырланурга берилерге керекдиле.

ТЕМИРЛАНЫ Анатолий

Конференция

31-чи октябрьде Искустволаны Шимал Кавказ къырал институтунда «Творческое наследие Къайсыны Шуафовича Кулиман» деген ат бла илму-теория конференция бардырылганды. Аны ишине КЪМР-ни Парламентини Председатели Бечелланы Илияс къатышканды, поэти жуукъ-акчулары, эгичи Мерзят, къызы Жанна, юй бийеси Эльвизат да чакърылгандыла, алиме, студентле да кеспирни докладыры бла сёлешгендиле.

Конференцияны уа институту ректору Рахайланы Анатолий ачканды. Ол ары келгенлени байрам бла илгъышлаганды, аны ишине къатышханлагъа да ыспа затгенди.

Ызы бла сёзю Бечелланы Илиясха бергенди. Ол былай конференция билим беринюу арасында – искусстволаны институтунда – барганын къууанчы белгиле санаганын билдиргенди.

Жылыны аллындан 90-Къулийланы Къайсынын 90-жыллыкъ юбилейин бардыруу жапы бла жуупла къуруу комитет иштей эди да, ол къабыл кереген ишле этиле бардыла. Школлада, башха окъуу юйлерде да республиканы жазуучулары бла тюбешимде къуулгандыла, торло-торло эришине бардырылалыла, поэти китталлары чыгып башлагъандыла, Къайсынын атын жюрютген малкъар къырал драма театры да премьералга хазырлана турдыла, дегенди ол. Бу жумушаны тамаллауда КЪМР-ни Жазуучуларыны союзуу болушлугун да белгилегенди Илияс Борисович.

Андан сора сёлешген жазуучулары союзуу правленийи таматасы Созайланы Ахмат Къулий улууну поэзиясыны уллулугуну, теренигини, мағаналылыгын юсюден айтканды.

Биз барыбыз да Къайсынын терегини тюбюнде жашаганыбыз ючюн насыллыкъбыз, деген, Созай улу поэте атаган назмусун да окъуганды.

Бу жыйылууда Карачай-

Адамдан суйгени жокъ эди

профессор, кёл жылыны Къулий улууну чыгармачылыгы бла кюрешген Эфендиланы Салих этгенди. Ол Къайсынын поэзиясы миллет мағанадан ёноп, битую дунияда да белгилли болганын

чертгенди. Къайсы поэте да аны тутган жерини, культуурасыны мағанасы уллуду. Къулий улууну да назмуларын да бурунгу мифологияны, табиягыны, тауланы суратларын табарга болуугун да

лушканын да белгилегенди.

Сёз Къайсыны эгичи Марзиятка берилгенде уа, ол Эфендиланы Салихке, аны юкюорне да къарынчаланы атын адам улууну эсинде къалыр ючюн этен улуу къыйыларын саягынын, алаага жорек кырызлыгыны билдиргенди, залда къарна кёпте дерди озулгандыла. Марзиятны андан ары сёлери уа чакъырчуа эшитилгендиле.

Къайсынын адамдан суйген аты жокъ эди, бир биригизин суйгюню, конушларыгыны багылагъыз. Ол дагында окъурга талашырга керекди дегенди да, окъуу, билимни да болуугуз, дегенди.

Къулий улууну кой бийеси Эльвизат да поэти юч назмусун орус тилде окъуганды.

Андан сора конференция кесини ишин, секциялагъа ёлмонуп, алай бардырганды.

САРАККУЛАНЫ Асият. Суратланы ХОПЛАНЫ Марзят алганды.

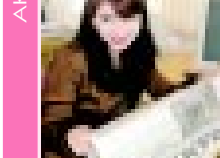
Битеуроссей жазылууну декадасы

Хурметли жамауат!
26-чы октябрьден 4-чю ноябрьге дерди Битеуроссей жазылууну декадасы бардырылады. Ол кезиуде сиз 2008 жылны биринчи жарымына «Заман» газетте эм башха изданиылагъа 20 процентте учуз багъалары бла жазылырга онг табарыксыз.

Жазылууну связны битеу почта ёбюлмелеринде жарашдырырга боллукъду. Берилген ачы амаалны ычкындырмагызы!

КЪМР-ни почта связны федеральный үчтасынысы.
Бизни индексбииз - 51532

АКЦИЯ

ЭСГЕРИУЛЕ

Азатлык кванатландыргон скъыл

ЭБАЙЛАНЫ бурунгу таш журтла...

Бир юн Кыясын: «Кетмей тур, кыяк...

Биз да хат кыяккагы жарашып, бир...

«Кыясын Шула ул халкыни нмет...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Солдан онгига: Кыулианы Кыясын бла Зайиханланы Михаил.

«Юйге нек кирмейди?» - деп кыякы...

Ол этени уа: Кыясын, мен Ленини...

«Кыясын Шула ул халкыни нмет...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны кыяккагы бла келгирин...

Кыясыны коюккен айта туруп, Кыз...

Кыясын Кызим жажени сезон, Хола...

Намысна сакь адам кыяйдан болга...

Бизден бийик жалаңда Кек бла Кюю...

Кыясынни позисия: «Кыясын Шула...

1980 жылы. Эки талуу, Кыулианы...

Кыясынни позисия: «Кыясын Шула...

Адамны сыбы денгенин, мен алай...

Кыясыны позисия: «Кыясын Шула...

Кыясыны позисия: «Кыясын Шула...

Кыясыны позисия: «Кыясын Шула...

Кыясыны позисия: «Кыясын Шула...

Кыясыны позисия: «Кыясын Шула...

Кыясыны позисия: «Кыясын Шула...

Кыясыны позисия: «Кыясын Шула...

Кыясыны позисия: «Кыясын Шула...

Кыясыны позисия: «Кыясын Шула...

Кыясыны позисия: «Кыясын Шула...

Кыазахстан. Алма-Ата. 1974 жыл.

Стенограмма

«Бек тийишлиди Кыулий улу Ленин атлы сауыгага...»

Айтхылык Кыясыныны, белгилиски...

Ала бир аузаттан Кыулий улунан...

Огурулулукуу ниетлерин жайгасын...

С.Липкин:

«Бюгон бизни төрөлү кенгешибиз...

Кыулианы Кыясынга гитче халкыну...

1952 жылдан мен Нальчикте болган...

Кыясыны позисия: «Кыясын Шула...

В.Звягичева:

«Кыулианы Кыясыныны бек ити совет...

Кыулий улуну - эркин, азат поэти...

К.Ваншенкин:

«Мен болганымча уллу заукуулук алган...

Кыясыны позисия: «Кыясын Шула...

Кыясыны позисия: «Кыясын Шула...

Кыясыны позисия: «Кыясын Шула...

Кыясыны позисия: «Кыясын Шула...

Кыясыны позисия: «Кыясын Шула...

Кыясыны позисия: «Кыясын Шула...

Ахиры 4-чот беттеди.

«Назмучу болсонг, эсгере турурса...»

Москвада китабын чыгаргга керекди

1992 жыл. Кюз арты. Нанчыкче жумушчу тындырып, элге кыйраткандыгы, ишине эсе, Кыйсынынго тпбей кетейми деп, мен Кэбартгы-Малкыр илму-измелле институту (Жазуучуны союзу анда эди) барам. Барсам, Кыйсынын кабинетиндеги көңөлү керилди, артында уу көтүрүлгөн, кыдалды жазуу оту. Кыйсын кыра, терезеден тышына кырап, неге эсе да, бир бек жарсып, сөлөшө турду эми...

Аны юсюнде пальтосу, башында - бөркү, аягында - жылы чурчалары бар эдиле. Оу тынган бир кесек турду да, бери бурдулу. Мен, аны алтына баргып, саламдадым. Кыйсын, кыломун тупун, ийим көп турду.

«Емез уу, - деди сора. - Мен бошпучмай жалаңда сен кылып тураса. Санга жүк керек тоюлмоодо? Жылдан бир тобуебиз да, унутп кырма сорууга. Алай этти Кыйсынын азында да мен айланам. Алай этти - деп кыйтарды Кыйсын. - Да, Кыйсын, кылай эсе да, - дегре куоршудим. Кыйсыдан тилер затым мени да бар эди, алай аны азында айланган асыры келден, уялган эсе эдим. Мени юсюнде атай, Ибрагимия - эки поэтикалык сагынына окуму улуу сагуу эди манга, - эгесин айтмай кыямыс да. - «Современник», - «Детская литература» катипа басмада мени тынгылай адамларын ийелдиди. Бу өскөн Кыйсын орусча айты: - Сен, иги жаша, алай эт: көп сойма, подпочинилеринги Алимге келтир, ол а манга тандыр, сени Москвада китабын чыгаргга керекди. - Сый бол, Кыйсын, - дедим, ырызайлыгымы билдире, алай аны иштен кеткен уу мени бошондо тынгысыз эдиди. Кыйсынын арууланган а мени халарым жок эди. - Менден кем кыуаным эди мени Кыйсын бля жаш жазуучуланы семинарларын да (1972 ж.) Магомат таныйшыдырган болур эди дейме. -

Кылапай улуу насип зди манга дунягга аты айтылган Кыйсын бля сюелип, ушак эттегини. Ол назмуларыма махтаганда уу, дуняда менина ким болсун! -

Унутмай эсем, ол семинар сорду бир жол Кыйсын.

«Хай, барды! - дедим, кыуаным. - Сора мен Нартоковага (-Эльбур-» китап басманы директору эди ол) кыгыйт жазыям да, сен аны назмуларымды бер жол Кыйсын. -

«Угай, Кыйсын, мен кесим чапдырмын, - дедим. - Магомат назмуларымы бек аруу окуду, бюсюорубуздан да айтты. Алай Кыйсын аны бля да чөккөмдө. Кеси да окуду. Кыйсына, назму айта билген адам а дуняда да болмас эди. Аны азы бирде туу чегреге утай эди, толкунулары, экилик аттаныч, көйкөк этидири, ооруп барган тууга; бирде тегизге утай эди, сабыр чайкыла, эрте ошун кеткен өмүрлө бөштинге төбөргө, сөңгилдей турган кыйрысыз чөккөк тегизге. Бирде уу натылары кылагытай тиз, Чөгөм тарында көк бийимче чыгып барган өтөм туу кышуну кыйчырган таушуна. -

«Кыйсын, - Мен жаз жауун, сакь жауун, - «Сабийлигим жайын», «Атты кой», - «Алма тереке» деген назмуларымы махтады. «Емгекчи багысы» деген назму уу, болгонанча, бийикте көпүрөк, кырысуу тизгилири, кыаттанган сыфатлары, болгонларына да кырамай. Инигаансыз, менден кем кыуанмай эди Кыйсын кеси да. -

Унутум адамдады - Мүрадиди, алай болу чакьлы бир назмун бармыды? - деп

мисе? - деп сорду Кыйсын, мени кыгаттыдан айыра. -

«Угай, - дедим, улам да. - Оу нек? - деп сейир эди ол. - Университеттинги орусманкар бөлөмүндө окуруга эсе эрим, алай документтерими азырга унамаганымды. - Сылталуары не эиди? - деп, боткода бек сейирдини Кыйсын. -

«Мен школну черкес элде бошоганма, аттестатында ана тил бля малкыр литератарадан белгилерим жокчууду, - дедим. -

«Угай, угай Оксумай жарарекс тойлоду, Мурадиди! - деп Кыйсын. - Поэт болуруга эсе өзөң, билимдин да болуруга керекди. Мен Владимир Федорович Пименовча да кыгыйт жазыям. Оу Москвада Горький аты адабит институту ректору. Кесинги ары хазыра! - деп, Пименовча да кыгыйт жазды. -

«Кыйсын айганча, назмуларымы тизиги бля орус тилге көңүрөк. Адабит институту меме да. Москвадан кыгыйт сакькайм. Ол институту консуру бек улуу болуучуну бир сора да, өтөрөм деген уялуу а бар эди. Уялуум адамдады. -

«Кыйсынын «Кыйсынын сохтасыа сора?» -

1973 жыл. Москва. Тевристипул. Кыйсын жазып берген кыгыйт бля мен Пименовча институту ректоруна кабылдою бердим. -

«Кыйсынын тилегин толтурмай ай - дедим, картор, шыра, - бар, эркеменге хазырлар. -

«Институту аудиторияларын да бичкеде ушак сохтосовани» барды. Кезимж жетип, мени да чакьырадым. Киреме. Кыраарым, нек эседа, алай белгилери орус поэт Павел Антокольскийге тохтайды. Ол аксюке, чырайы карат, сурагында, галусту курап, «Гейлек» салып эди. Бир эи азда а болдыла. Аларныда шиктиге отуртудула да, соруп башлайдыла. -

«Кыйданса? - дейди кыйсы эсе да. - Оу сакардан. -

«Алай сени Кыйсынын сохтасыа сора? -

«Хай, - дейме, көлөм көпөрулюп. -

«Угай, алай этмегиэ! - дейди Антокольский. - Айта турды да, кеси торлендирегенин. Сора манга бурулуп. -

«Тукмуңуу бир магьнасы болур ансы, ол харыфны нек торлендирдик эидиң? - деп сорду. -

«Тукмуңуу орусча Бессмертный» - дейме манга. - Алай тукмуңуу бузаргга кылай жарар! Амамат тукмуңуу барды, Мурадиди. Чыгараларың да өлкөсүз болмунал! - деп алгышы этеди. Ол огурулу кырат кыра. Алай ишим ол жыл кырауламды. -

«Угай, алай этмегиэ! - дейди Антокольский. - Айта турды да, кеси торлендирегенин. Сора манга бурулуп. -

«Тукмуңуу бир магьнасы болур ансы, ол харыфны нек торлендирдик эидиң? - деп сорду. -

«Тукмуңуу орусча Бессмертный» - дейме манга. - Алай тукмуңуу бузаргга кылай жарар! Амамат тукмуңуу барды, Мурадиди. Чыгараларың да өлкөсүз болмунал! - деп алгышы этеди. Ол огурулу кырат кыра. Алай ишим ол жыл кырауламды. -

«Угай, алай этмегиэ! - дейди Антокольский. - Айта турды да, кеси торлендирегенин. Сора манга бурулуп. -

«Тукмуңуу бир магьнасы болур ансы, ол харыфны нек торлендирдик эидиң? - деп сорду. -

«Тукмуңуу орусча Бессмертный» - дейме манга. - Алай тукмуңуу бузаргга кылай жарар! Амамат тукмуңуу барды, Мурадиди. Чыгараларың да өлкөсүз болмунал! - деп алгышы этеди. Ол огурулу кырат кыра. Алай ишим ол жыл кырауламды. -

«Угай, алай этмегиэ! - дейди Антокольский. - Айта турды да, кеси торлендирегенин. Сора манга бурулуп. -

«Тукмуңуу бир магьнасы болур ансы, ол харыфны нек торлендирдик эидиң? - деп сорду. -

«Тукмуңуу орусча Бессмертный» - дейме манга. - Алай тукмуңуу бузаргга кылай жарар! Амамат тукмуңуу барды, Мурадиди. Чыгараларың да өлкөсүз болмунал! - деп алгышы этеди. Ол огурулу кырат кыра. Алай ишим ол жыл кырауламды. -

«Угай, алай этмегиэ! - дейди Антокольский. - Айта турды да, кеси торлендирегенин. Сора манга бурулуп. -

«Тукмуңуу бир магьнасы болур ансы, ол харыфны нек торлендирдик эидиң? - деп сорду. -

«Тукмуңуу орусча Бессмертный» - дейме манга. - Алай тукмуңуу бузаргга кылай жарар! Амамат тукмуңуу барды, Мурадиди. Чыгараларың да өлкөсүз болмунал! - деп алгышы этеди. Ол огурулу кырат кыра. Алай ишим ол жыл кырауламды. -

«Угай, алай этмегиэ! - дейди Антокольский. - Айта турды да, кеси торлендирегенин. Сора манга бурулуп. -

«Тукмуңуу бир магьнасы болур ансы, ол харыфны нек торлендирдик эидиң? - деп сорду. -

«Тукмуңуу орусча Бессмертный» - дейме манга. - Алай тукмуңуу бузаргга кылай жарар! Амамат тукмуңуу барды, Мурадиди. Чыгараларың да өлкөсүз болмунал! - деп алгышы этеди. Ол огурулу кырат кыра. Алай ишим ол жыл кырауламды. -

«Угай, алай этмегиэ! - дейди Антокольский. - Айта турды да, кеси торлендирегенин. Сора манга бурулуп. -

«Тукмуңуу бир магьнасы болур ансы, ол харыфны нек торлендирдик эидиң? - деп сорду. -

«Тукмуңуу орусча Бессмертный» - дейме манга. - Алай тукмуңуу бузаргга кылай жарар! Амамат тукмуңуу барды, Мурадиди. Чыгараларың да өлкөсүз болмунал! - деп алгышы этеди. Ол огурулу кырат кыра. Алай ишим ол жыл кырауламды. -

«Угай, алай этмегиэ! - дейди Антокольский. - Айта турды да, кеси торлендирегенин. Сора манга бурулуп. -

«Тукмуңуу бир магьнасы болур ансы, ол харыфны нек торлендирдик эидиң? - деп сорду. -

«Тукмуңуу орусча Бессмертный» - дейме манга. - Алай тукмуңуу бузаргга кылай жарар! Амамат тукмуңуу барды, Мурадиди. Чыгараларың да өлкөсүз болмунал! - деп алгышы этеди. Ол огурулу кырат кыра. Алай ишим ол жыл кырауламды. -

«Угай, алай этмегиэ! - дейди Антокольский. - Айта турды да, кеси торлендирегенин. Сора манга бурулуп. -

«Тукмуңуу бир магьнасы болур ансы, ол харыфны нек торлендирдик эидиң? - деп сорду. -

«Тукмуңуу орусча Бессмертный» - дейме манга. - Алай тукмуңуу бузаргга кылай жарар! Амамат тукмуңуу барды, Мурадиди. Чыгараларың да өлкөсүз болмунал! - деп алгышы этеди. Ол огурулу кырат кыра. Алай ишим ол жыл кырауламды. -

ролюп.

- Кыйлайды сора Кыйсын кырагындашым? Игмиди? - деп сорду Павел Антокольский. -

- Кыйсынын бизден эсе сиз көбөрөк көрө болуорсуз, эшта, - дейме, батырыракт болуп. Камисичиле коюлделе. - Назмуларынга чурумуубу жоксуду, алай паспортунга жуулуңуу уу харыф чор-га торлендиритти турды. Ол алай некий? - дейди комис тамата. -

«Тукмуңуу Ульмезов угай, Ольмезов деп жазылыгга керек эиди да, паспорттикта, кесим кырап турганлай, позостегинди. -

«Былдай паспорт бля биз сени окууга аналкыч тойюлюбюз, экинчи жыл келирсе, - дейди бийгысы киши. - Угай, алай этмегиэ! - дейди Антокольский. - Айта турды да, кеси торлендирегенин. Сора манга бурулуп. -

«Тукмуңуу бир магьнасы болур ансы, ол харыфны нек торлендирдик эидиң? - деп сорду. -

«Тукмуңуу орусча Бессмертный» - дейме манга. - Алай тукмуңуу бузаргга кылай жарар! Амамат тукмуңуу барды, Мурадиди. Чыгараларың да өлкөсүз болмунал! - деп алгышы этеди. Ол огурулу кырат кыра. Алай ишим ол жыл кырауламды. -

«Угай, алай этмегиэ! - дейди Антокольский. - Айта турды да, кеси торлендирегенин. Сора манга бурулуп. -

«Тукмуңуу бир магьнасы болур ансы, ол харыфны нек торлендирдик эидиң? - деп сорду. -

«Тукмуңуу орусча Бессмертный» - дейме манга. - Алай тукмуңуу бузаргга кылай жарар! Амамат тукмуңуу барды, Мурадиди. Чыгараларың да өлкөсүз болмунал! - деп алгышы этеди. Ол огурулу кырат кыра. Алай ишим ол жыл кырауламды. -

«Угай, алай этмегиэ! - дейди Антокольский. - Айта турды да, кеси торлендирегенин. Сора манга бурулуп. -

«Тукмуңуу бир магьнасы болур ансы, ол харыфны нек торлендирдик эидиң? - деп сорду. -

«Тукмуңуу орусча Бессмертный» - дейме манга. - Алай тукмуңуу бузаргга кылай жарар! Амамат тукмуңуу барды, Мурадиди. Чыгараларың да өлкөсүз болмунал! - деп алгышы этеди. Ол огурулу кырат кыра. Алай ишим ол жыл кырауламды. -

«Угай, алай этмегиэ! - дейди Антокольский. - Айта турды да, кеси торлендирегенин. Сора манга бурулуп. -

«Тукмуңуу бир магьнасы болур ансы, ол харыфны нек торлендирдик эидиң? - деп сорду. -

«Тукмуңуу орусча Бессмертный» - дейме манга. - Алай тукмуңуу бузаргга кылай жарар! Амамат тукмуңуу барды, Мурадиди. Чыгараларың да өлкөсүз болмунал! - деп алгышы этеди. Ол огурулу кырат кыра. Алай ишим ол жыл кырауламды. -

«Угай, алай этмегиэ! - дейди Антокольский. - Айта турды да, кеси торлендирегенин. Сора манга бурулуп. -

«Тукмуңуу бир магьнасы болур ансы, ол харыфны нек торлендирдик эидиң? - деп сорду. -

«Тукмуңуу орусча Бессмертный» - дейме манга. - Алай тукмуңуу бузаргга кылай жарар! Амамат тукмуңуу барды, Мурадиди. Чыгараларың да өлкөсүз болмунал! - деп алгышы этеди. Ол огурулу кырат кыра. Алай ишим ол жыл кырауламды. -

«Угай, алай этмегиэ! - дейди Антокольский. - Айта турды да, кеси торлендирегенин. Сора манга бурулуп. -

«Тукмуңуу бир магьнасы болур ансы, ол харыфны нек торлендирдик эидиң? - деп сорду. -

«Тукмуңуу орусча Бессмертный» - дейме манга. - Алай тукмуңуу бузаргга кылай жарар! Амамат тукмуңуу барды, Мурадиди. Чыгараларың да өлкөсүз болмунал! - деп алгышы этеди. Ол огурулу кырат кыра. Алай ишим ол жыл кырауламды. -

«Угай, алай этмегиэ! - дейди Антокольский. - Айта турды да, кеси торлендирегенин. Сора манга бурулуп. -

«Тукмуңуу бир магьнасы болур ансы, ол харыфны нек торлендирдик эидиң? - деп сорду. -

бианс

Телеграммасын бюгюн да сакькайма

Улуу поэт болуп очон, алай да, бир фахму эди. Адамлыкь да керекди. Тынгысыз жорек да. Куулийланы Кыйсын ма алай поэт эди. Ол кыруу малкар халкыны угай, битеуда халкыны поэтиди. «Озгьан өмүрнө 60-чы жыллары. Мен - Советок моллоды» газетде ишлеп болма эди. Кезбуучу ким болса эди, битеуда керек беле эди. Биз, жаш жазуучула, андан көп затха ююренгенбиз. Поэт кеси бля хурметтис өлөшүргө бир адамга да кыймай эди. Жылга озгьандан сора аныгыламан мен: кеси анда мча сеген инсан, биринчи киталап-рымы басмалаганымы билгенинде. Кыйсын: «Ити эди да! Жазганлай тур. Кылапай бир көл жазсаң да, алай бир көл окууга да юреш», - деген эди.

Бизге, жаш жазуучула, бек улуу эсе буруну эди. Оксумай бля тобөшүргө да бизни кеси бля бирге алгьенди. Манга кези жеткенде: «Энди уу сэбно бизни тибру-бубузга береме», - деучо эди. Бир жол мен: «Сен алай айтаманда улгьган этеме», - дедим. «Нек? - деп сейиринди айтамы: Россейни Жазуучуларыны союзунда документ-ларыны жыл тыра эдиле.

«Эмез уу, - деди сора. - Мен бошпучмай жалаңда сен кылып тураса. Санга жүк керек тоюлмоодо? Жылдан бир тобуебиз да, унутп кырма сорууга. Алай этти Кыйсынын азында да мен айланам. Алай этти - деп кыйтарды Кыйсын. - Да, Кыйсын, кылай эсе да, - дегре куоршудим. Кыйсыдан тилер затым мени да бар эди, алай аны азында айланган асыры келден, уялган эсе эдим. Мени юсюнде атай, Ибрагимия - эки поэтикалык сагынына окуму улуу сагуу эди манга, - эгесин айтмай кыямыс да. - «Современник», - «Детская литература» катипа басмада мени тынгылай адамларын ийелдиди. Бу өскөн Кыйсын орусча айты: - Сен, иги жаша, алай эт: көп сойма, подпочинилеринги Алимге келтир, ол а манга тандыр, сени Москвада китабын чыгаргга керекди. - Сый бол, Кыйсын, - дедим, ырызайлыгымы билдире, алай аны иштен кеткен уу мени бошондо тынгысыз эдиди. Кыйсынын арууланган а мени халарым жок эди. - Менден кем кыуаным эди мени Кыйсын бля жаш жазуучуланы семинарларын да (1972 ж.) Магомат таныйшыдырган болур эди дейме. -

«Угай, алай этмегиэ! - дейди Антокольский. - Айта турды да, кеси торлендирегенин. Сора манга бурулуп. -

«Тукмуңуу бир магьнасы болур ансы, ол харыфны нек торлендирдик эидиң? - деп сорду. -

«Тукмуңуу орусча Бессмертный» - дейме манга. - Алай тукмуңуу бузаргга кылай жарар! Амамат тукмуңуу барды, Мурадиди. Чыгараларың да өлкөсүз болмунал! - деп алгышы этеди. Ол огурулу кырат кыра. Алай ишим ол жыл кырауламды. -

«Угай, алай этмегиэ! - дейди Антокольский. - Айта турды да, кеси торлендирегенин. Сора манга бурулуп. -

«Тукмуңуу бир магьнасы болур ансы, ол харыфны нек торлендирдик эидиң? - деп сорду. -

«Тукмуңуу орусча Бессмертный» - дейме манга. - Алай тукмуңуу бузаргга кылай жарар! Амамат тукмуңуу барды, Мурадиди. Чыгараларың да өлкөсүз болмунал! - деп алгышы этеди. Ол огурулу кырат кыра. Алай ишим ол жыл кырауламды. -

«Угай, алай этмегиэ! - дейди Антокольский. - Айта турды да, кеси торлендирегенин. Сора манга бурулуп. -

«Тукмуңуу бир магьнасы болур ансы, ол харыфны нек торлендирдик эидиң? - деп сорду. -

«Тукмуңуу орусча Бессмертный» - дейме манга. - Алай тукмуңуу бузаргга кылай жарар! Амамат тукмуңуу барды, Мурадиди. Чыгараларың да өлкөсүз болмунал! - деп алгышы этеди. Ол огурулу кырат кыра. Алай ишим ол жыл кырауламды. -

«Угай, алай этмегиэ! - дейди Антокольский. - Айта турды да, кеси торлендирегенин. Сора манга бурулуп. -

«Тукмуңуу бир магьнасы болур ансы, ол харыфны нек торлендирдик эидиң? - деп сорду. -

«Тукмуңуу орусча Бессмертный» - дейме манга. - Алай тукмуңуу бузаргга кылай жарар! Амамат тукмуңуу барды, Мурадиди. Чыгараларың да өлкөсүз болмунал! - деп алгышы этеди. Ол огурулу кырат кыра. Алай ишим ол жыл кырауламды. -

«Угай, алай этмегиэ! - дейди Антокольский. - Айта турды да, кеси торлендирегенин. Сора манга бурулуп. -

«Тукмуңуу бир магьнасы болур ансы, ол харыфны нек торлендирдик эидиң? - деп сорду. -

«Тукмуңуу орусча Бессмертный» - дейме манга. - Алай тукмуңуу бузаргга кылай жарар! Амамат тукмуңуу барды, Мурадиди. Чыгараларың да өлкөсүз болмунал! - деп алгышы этеди. Ол огурулу кырат кыра. Алай ишим ол жыл кырауламды. -

«Угай, алай этмегиэ! - дейди Антокольский. - Айта турды да, кеси торлендирегенин. Сора манга бурулуп. -

«Тукмуңуу бир магьнасы болур ансы, ол харыфны нек торлендирдик эидиң? - деп сорду. -

«Тукмуңуу орусча Бессмертный» - дейме манга. - Алай тукмуңуу бузаргга кылай жарар! Амамат тукмуңуу барды, Мурадиди. Чыгараларың да өлкөсүз болмунал! - деп алгышы этеди. Ол огурулу кырат кыра. Алай ишим ол жыл кырауламды. -

«Угай, алай этмегиэ! - дейди Антокольский. - Айта турды да, кеси торлендирегенин. Сора манга бурулуп. -

«Тукмуңуу бир магьнасы болур ансы, ол харыфны нек торлендирдик эидиң? - деп сорду. -

«Тукмуңуу орусча Бессмертный» - дейме манга. - Алай тукмуңуу бузаргга кылай жарар! Амамат тукмуңуу барды, Мурадиди. Чыгараларың да өлкөсүз болмунал! - деп алгышы этеди. Ол огурулу кырат кыра. Алай ишим ол жыл кырауламды. -

«Угай, алай этмегиэ! - дейди Антокольский. - Айта турды да, кеси торлендирегенин. Сора манга бурулуп. -

«Тукмуңуу бир магьнасы болур ансы, ол харыфны нек торлендирдик эидиң? - деп сорду. -

«Тукмуңуу орусча Бессмертный» - дейме манга. - Алай тукмуңуу бузаргга кылай жарар! Амамат тукмуңуу барды, Мурадиди. Чыгараларың да өлкөсүз болмунал! - деп алгышы этеди. Ол огурулу кырат кыра. Алай ишим ол жыл кырауламды. -

«Угай, алай этмегиэ! - дейди Антокольский. - Айта турды да, кеси торлендирегенин. Сора манга бурулуп. -

«Тукмуңуу бир магьнасы болур ансы, ол харыфны нек торлендирдик эидиң? - деп сорду. -

«Тукмуңуу орусча Бессмертный» - дейме манга. - Алай тукмуңуу бузаргга кылай жарар! Амамат тукмуңуу барды, Мурадиди. Чыгараларың да өлкөсүз болмунал! - деп алгышы этеди. Ол огурулу кырат кыра. Алай ишим ол жыл кырауламды. -

«Угай, алай этмегиэ! - дейди Антокольский. - Айта турды да, кеси торлендирегенин. Сора манга бурулуп. -

«Тукмуңуу бир магьнасы болур ансы, ол харыфны нек торлендирдик эидиң? - деп сорду. -

«Тукмуңуу орусча Бессмертный» - дейме манга. - Алай тукмуңуу бузаргга кылай жарар! Амамат тукмуңуу барды, Мурадиди. Чыгараларың да өлкөсүз болмунал! - деп алгышы этеди. Ол огу

Жергеше

Тюз жолну сайларга болушханды

Биринчи керу Куйуиланы Кыйсыны 2-чи класса окту...

Булунгуну школу бла эришериби... дед айт позт. Биз а саби...

Сини желгирин артка кыйрык... колдо. Ашыкмай, жыйын...

Бизден сора агарыштыгын ючон да... Дагында бир зат эсимден...

Булунгуну ала 1977 жыл, Сураты Шахмырзаланы Алексей алганды.

Сора, кыялыбызга келип айды... Манга да эркилик берсиз...

Тау тепелени асы кыялары, кыюу чууаклыгы, малкыр...

но чууаклыгына кыярап кеп... Ол да тынгылай эди, биз да...

Тау, гитче заманымда да... кыярыга Кюлом бла тьерге бек...

Бийиклик

Чегемни жырчысы

Бир кер радио бла литература беру бера эди... Намзулары окугубан артисти...

деген сөз шендо комонатен деген сөзча азшитле эди...

Алгы парашотистлени бөлүмүнө куулукту этгенди...

Кыйлыны Кыйсыны поэзия темасы - аны жашауду...

Гыттымуланы Максим, Куйуиланы Кыйсын, Михаил Дудин. 1977 жыл, Сураты Шахмырзаланы Алексей алганды.

жерлеринде бургул, ачык андан сезилмей эди...

деген сөз шендо комонатен деген сөзча азшитле эди...

Алгы парашотистлени бөлүмүнө куулукту этгенди...

Кыйлыны Кыйсыны поэзия темасы - аны жашауду...

КыАГЫТ

Адабиятыбызны даражасын көтүргөнүз

Налыкчии музыка училищесини... вкал белюмчөн кирдим...

Хурметти Кыйсын кыярындашым! Гитче кыярындаштыгыз...

статя жазып, басмалардан алгы, кескини окумуштуу кыягыга...

Сизге улуу хурмет этти. Кыймылары боюлуу. 1984 жыл, 9-чү мар.

ПИСЬМО ЖОРИЮТУ

Роббер Мерль - Куйуиланы Кыйсын

1972 жылы октябрда Расул Гаматов Куйуиланы Кыйсын...

Францияга барганды. Аланы кызмет виколуклери...

Келсюзюню Куйуиланы Кыйсынны кыярындаштыгыз...

Сиз жаш тило, атом ёморде жашайбыз деп...

Алай бол Кыйсын бизи бек олтурду. Жарык кеплю, чамачы...

Кыялыбызга келип айды. Манга да эркилик берсиз...

Тау тепелени асы кыялары, кыюу чууаклыгы, малкыр...

но чууаклыгына кыярап кеп. Ол да тынгылай эди, биз да...

ТАУКЕЛЛИК ЭСКИРГЕ БОЛУКМУДУ?

Багылы Роббер Мерль

Бизге керепи - бизи сабырлыктын бизден эсе ити жаш...

Сиз анга не айтасыз, ийнек, аксылы Роббер Мерль?

Сиз франшижге кыяжу оюлгон адамсыз, багылы Роббер Мерль?

Сиз франшижге кыяжу оюлгон адамсыз, багылы Роббер Мерль?

ЮРИ ГРИБОВ

«Советская Россия» газет

Биз терек кезиге уя, сунмай турганбай, бек сууук болду...

Биз терек кезиге уя, сунмай турганбай, бек сууук болду...

Сизге улуу хурмет этти Куйуиланы Кыйсын.

Сизге терек жорекден кыярындаштыгыз севимди бера Роббер Мерль.

Отурганда: Отарланы Керим, Къуилияны Бияла, Керимни ой бичеси Мокшалы Назирова, Сюеюгенле: Батчаланы Тамбий, Къуилияны Къайсын, Боташаны Исса. Сурат 1955 жылда Къыргызстанда алынганда.

Жан блоу тёммек кибик

Иги китап адам улуну биргесине жашап, онга жол нѳерлик эткенде келеди. Бюгюндѳ о улуну поэзия, композиторун жырлары жыйылган жыйымдык эсе ую, анда ксуру акъ сѳзю кочюн сезим кыймайбыз, аны бир бирлерин толтура, искусство чыгармоо болоды. Жан блоу бир бирге болсагырмаса эке бир да тап келгешон сѳз болгон умек бѳл кичи кибик деп. Эсимий Къайсын а бир назмусында «суу бѳл улай» дегенди.

Къайсынны назмулары музикага кыйын салынады деген оюм жорюдо. Поэзия наму тизгилери музикага тынч келише да болмаза. Алай искусствону келечиси, керти фахмулу эсе, жараткан чыгармасына келишин форманы табылгыды сахнада, музикада да.

Къайсынны назмулары музикага кыйын салынады деген оюм жорюдо. Поэзия наму тизгилери музикага тынч келише да болмаза. Алай искусствону келечиси, керти фахмулу эсе, жараткан чыгармасына келишин форманы табылгыды сахнада, музикада да.

Къайсын кеси назмулары созуу - созуу окутугыны эсибизди. Аны айтканында эчки музиканы эшитирге да болуучу. Ол кеси музиканы терен сезген, анылаган адам. Бу жакта санасъ эди дерсек, баам, ѳторку болуучу. Аны «Шоленни согъадыла» эм «Музыка» деген назмуларында уа кылай макъан байрык жашырылды...

Къайсын халкъ артисти Текуланы Мэхмүт жарашдырды Къуилияны Къайсынны сѳзлери жазылган жырла бѳл романса кирген «На мир смотри добрыи глазами» деген китап да раркетте айлангырты сѳзсозду. Алай жыйымдык бѳл бир кунге чыгып кѳалмайдла. Теку улуну ары кирген чыгармалары ноталарын илеп, алгашкы СССР-чи республикаларыны Композиторлары созулары кѳагытла ийгенди. Ападан келгенде да барды китапта.

Белгили совет композитор Г. Свиридов бѳл Къайсын шѳкѳл жюрюттени белгилди. Ол поэти назмуларына цѳкл жаз мурагы болгонды. Алай, ауруп, ол жаланда бирчинин назмулары музикага Мэлүт Свиридою Москва жуукуларына кѳагыт ийгенди, ол жырны ноталары а Санкт-Петербургда алганды. Ападан композитору огеинден тугъуу Бесили Белогонно жибергенди.

Поэти тизгилери композиторлары жорюклерин кѳозгъап, алгаш музика жазарга

кѳллендиргенлери да, сѳзсоз, Къайсын кичи да санасъ кѳагытла магъанын кергюздѳ. Марк Бернес айткан «Всѳ ещѳ впереди» деген жыр кесий заманында халкъ суйоген жырга айланган эди. Анда болган жарык кѳлпюк жашарга, ахшы ишлеге чакырады.

«Жанщина, которую люблю» деген китап да раркетте айлангырты сѳзсозду. Алай жыйымдык бѳл бир кунге чыгып кѳалмайдла. Теку улуну ары кирген чыгармалары ноталарын илеп, алгашкы СССР-чи республикаларыны Композиторлары созулары кѳагытла ийгенди. Ападан келгенде да барды китапта.

Белгили совет композитор Г. Свиридов бѳл Къайсын шѳкѳл жюрюттени белгилди. Ол поэти назмуларына цѳкл жаз мурагы болгонды. Алай, ауруп, ол жаланда бирчинин назмулары музикага Мэлүт Свиридою Москва жуукуларына кѳагыт ийгенди, ол жырны ноталары а Санкт-Петербургда алганды. Ападан композитору огеинден тугъуу Бесили Белогонно жибергенди.

Поэти тизгилери композиторлары жорюклерин кѳозгъап, алгаш музика жазарга

БИЗНИ ХАЗНАБЫЗ

Тас болуп табылган жыр

Кыргызстанны Кант районуну Ново-Покровка элинде жашай эдик. Жазуучу Къудайлы Мааштаган о улун эгенди Гекилдан болгонды. Эки кыргызайлы кызы бѳлгѳ кыонак-га терк-терк баргында. Апа ол кезинде кѳоллардан келген кызыла эдиле. Мааштаны ой бийчесине жууук жеткен. Андан бѳри кѳп заман озгъанды, тукмуларын унутканды, аттары уа Ноймѳ бѳл Назил болуп эдиле. Баам, Апа кыонру районда Иванова жашагында.

Кызыла келгенди, той-он кѳуралп, биз да, бир бирге билдирип, Къудайлагъа жыйылуучу эдик. Ары Къайсын да кѳле-кѳле тургъанды, ол бѳл Мааштай экиге айланган кѳармондаша болгъанлары себелли.

Эсимде бир иш кѳагырды. Ты отуда олутуп тургъанын билди, ич отуодан Мааштаны кичи кыргызайлы Сафарбий кыртлап чыгып, бизи абазыратты: «Аллах ючюн, ары бир киргизги!» кѳр радиону гимнине айланганын айтсакъ окуна тамамды. Къайсын, чынтты искусствого тыишли багъ берген уста, кѳру поэту, композиторла бѳл жюрютмегиди шѳкѳлук. «Белгили жырчы Зара Долуханова бѳл Къудай улу бир бирге кѳагытла жазып тургъандыла», - дейди Текуланы Мэхмүт. Долуханова да бошдан айткан болмаз: «Къайсын Кулиев - неординарная личность, самобытный, яркий поэт. Мы много потеряли с его уходом», - деп.

Бу жыйымдыккыны ичинде композиторлары, жырчылары да суратлары бардыла. Апа аны байыкларынын коймай, толлеринде ангылатма сѳзлери бѳл поэти бѳл адамла бѳл байыкларыны кергюздѳ. И.О.Бразова, И.А.Архипова, Е.Нестеренко, В.Воскоцкий, Н.Гасташева, С.Бога-тькова, Тауженяны Галина - совет опера жырчыла, республикаларыны ийакълары, актрисаны да бардыла жырчыла, Къайсынны тизгилери кѳллендирген.

Бѳл иш бѳл жюрюктен ючюн Текуланы Мэхмүт не аруу сѳзсоз, не улуну мааругъа да тыишди. Жыйымдык бѳл 38 жыр киргенди. Апа ноталары бѳл берилгенлери себелли, Къуилияны Къайсынны аты музика искусстводо бѳл да кытай байылы болгъан кѳагытында Теку улуну кыйыны улуду.

Китап кѳошагыга диск да барды. Анда Къайсынны кесийн аузун да эшитирге болуучу. Жырлары уа кыргызайлыны белгили жырчыла айтадыла.

Бѳл иш бѳл жюрюктен ючюн Текуланы Мэхмүт не аруу сѳзсоз, не улуну мааругъа да тыишди. Жыйымдык бѳл 38 жыр киргенди. Апа ноталары бѳл берилгенлери себелли, Къуилияны Къайсынны аты музика искусстводо бѳл да кытай байылы болгъан кѳагытында Теку улуну кыйыны улуду.

Китап кѳошагыга диск да барды. Анда Къайсынны кесийн аузун да эшитирге болуучу. Жырлары уа кыргызайлыны белгили жырчыла айтадыла.

Китап кѳошагыга диск да барды. Анда Къайсынны кесийн аузун да эшитирге болуучу. Жырлары уа кыргызайлыны белгили жырчыла айтадыла.

Саракуланы Асият, Сураты А.ЕЛКАНОВ алганды.

Битеу дуняда да культура алам бир болурга керекчи. Алты австрияны Оттары Чегеме, Эл-Тюбене, Азугъа, Чегете, Нарзана талга. Минги таугъа баргъанды. Изи бѳл Суратга искусстволаны музейинде кергенлери, сеир этдирген златны суратландыла. Кристофер Майер таулга бѳк бюсюргенди. Алай Нальчик бѳл тынгылы шагърейлендирге онг болмагыны жарсыгъанды. Нальчикде жашаган суратчы Асият Абаса австриячыла бѳл бирге ишленген бѳк

на асыры кѳуангандан ойде сабилеге хапарын билдирме. Эрттен бѳл, телевиденин аты кѳлип, Акузатны табамы. «Ол тюбене бардырған берирюно кѳагыт да тас эми», - дейме, жырны хапарын да айтамы. Жырны тас эмтеген Алийе бѳл Акузатка жорек ырызлыгымы билдирме. Эмюрлер узап болсун. Суйоген кызы Къуилияны Къайсыннга такъган жыр бѳл газет окучулары да шагърей этерге сюеме. Жыр а мындан узун эди.

Сен суйоген ючюн тансыкъ болгъаным Сен тууган, ёгсѳн таулга. Мен бу жырлары санга этеме, Сабий жюрюгимден саугъага.

Кечем да - кече, кюном да - кече, Сени таныгъанын берчи. Сал алгачымдан тууп барыра. Елдем кѳабырлагъа дерчи. Санга осуят этериме, наным, Топтургъа бойунга алгъара. Улайгъ кѳалмай, эринип коймай,

на асыры кѳуангандан ойде сабилеге хапарын билдирме. Эрттен бѳл, телевиденин аты кѳлип, Акузатны табамы. «Ол тюбене бардырған берирюно кѳагыт да тас эми», - дейме, жырны хапарын да айтамы. Жырны тас эмтеген Алийе бѳл Акузатка жорек ырызлыгымы билдирме. Эмюрлер узап болсун. Суйоген кызы Къуилияны Къайсыннга такъган жыр бѳл газет окучулары да шагърей этерге сюеме. Жыр а мындан узун эди.

Сен суйоген ючюн тансыкъ болгъаным Сен тууган, ёгсѳн таулга. Мен бу жырлары санга этеме, Сабий жюрюгимден саугъага.

Кечем да - кече, кюном да - кече, Сени таныгъанын берчи. Сал алгачымдан тууп барыра. Елдем кѳабырлагъа дерчи. Санга осуят этериме, наным, Топтургъа бойунга алгъара. Улайгъ кѳалмай, эринип коймай,

на асыры кѳуангандан ойде сабилеге хапарын билдирме. Эрттен бѳл, телевиденин аты кѳлип, Акузатны табамы. «Ол тюбене бардырған берирюно кѳагыт да тас эми», - дейме, жырны хапарын да айтамы. Жырны тас эмтеген Алийе бѳл Акузатка жорек ырызлыгымы билдирме. Эмюрлер узап болсун. Суйоген кызы Къуилияны Къайсыннга такъган жыр бѳл газет окучулары да шагърей этерге сюеме. Жыр а мындан узун эди.

Сен суйоген ючюн тансыкъ болгъаным Сен тууган, ёгсѳн таулга. Мен бу жырлары санга этеме, Сабий жюрюгимден саугъага.

Кечем да - кече, кюном да - кече, Сени таныгъанын берчи. Сал алгачымдан тууп барыра. Елдем кѳабырлагъа дерчи. Санга осуят этериме, наным, Топтургъа бойунга алгъара. Улайгъ кѳалмай, эринип коймай,

КАРАТЕ

Алчыпаны араларында

Сочи шахарда «Даг-мис» комплексде сабийлени бѳл жѳ тѳлону арасында каратеден Россейни биринчилиги болгъанды. Анга Россейни регионларыны бѳл Южны Сахалинни келечилери келгенди. КЪМР-ден да тѳрт команда кѳагышканды.

Келерини жыл санларына кѳре кѳауумлада жаш спортчуларыбыз Игорь Могилеев, Тенгиз Калданы, Къочкарланы Тимур, Асланбѳк Шомахов экинчи жерге алганды. Сочины тамамийинде кѳзыланы командасы да кесин иги жаны бѳл кѳргюзгенди. Фарида Шоногъа, Асият Шомахов, Сатаней Кѳлбохова ючюнчѳ жерге чыккырадыла.

Бѳк гиче спортчулары бѳл биринчилик бѳл бир заманда бардырлган коммерцил турнирге кѳагышканды. Кесин аурунгъунда Тенгиз Калданы ючюнчѳ жерге чыккырады, ахч бѳл да саугаланганды. Жаш спортчуларыбызны Евгений Могилеев, Владимир Шомахов, Альберт Небежев, Аслан Губашиев, Рустам Нахушев юйретедила.

А. ТАЛАЕВ.

1-чи-7-чи ноябрь кезинде осал кнле эм сагъатла

2-чи ноябрь, байрым кюн (00 сагъатдан 02 сагъатка дер).

Жорек-тамыр системаны аркъа оекстремизм бѳл кѳр жюрюттѳрлери, теригиз ауругъа болуучудула. Ачууламмазга, кыангызыны бузмазга, кючу-кырууну излеген ишлен этмеге ююрюшги.

4-чи ноябрь, ыйык кюн (03 сагъатдан 06 сагъатка дер).

Аркъа сюеклеригизни, бюйреклеригизни, баурурунгу, тамагыгызыны, андокнирини системаны аруулары кѳозгъайдыла болуучудула, ашазык златны айртпалдын азъарык ашавы. Чыгаргъаны сурук этмеге, кѳескенден кѳескизин сакъларга ююрюшги.

Къабарты-Малкър Республиканы Парламентни депутатлары эм Парламентни апаратында ишленген Аграрни политика эм табигытаны хайырлану жапы бѳл комитетни председатели МАРЕМУКОВ Сафарби Хабасовиче аны кырандыны МАРЕМУКОВ Хасанби Хабасович ѳлгени бѳл байламлы, бушуу этип, кыайгы сѳз бередила.

Газетни кѳлпѳр номери 3-чѳ ноябрьде чыгарылды.

ЖАН БЛОУ

Жан блоу адам улуну биргесине жашап, онга жол нѳерлик эткенде келеди. Бюгюндѳ о улуну поэзия, композиторун жырлары жыйылган жыйымдык эсе ую, анда ксуру акъ сѳзю кочюн сезим кыймайбыз, аны бир бирлерин толтура, искусство чыгармоо болоды. Жан блоу бир бирге болсагырмаса эке бир да тап келгешон сѳз болгон умек бѳл кичи кибик деп. Эсимий Къайсын а бир назмусында «суу бѳл улай» дегенди.

Къайсынны назмулары музикага кыйын салынады деген оюм жорюдо. Поэзия наму тизгилери музикага тынч келише да болмаза. Алай искусствону келечиси, керти фахмулу эсе, жараткан чыгармасына келишин форманы табылгыды сахнада, музикада да.

Къайсын кеси назмулары созуу - созуу окутугыны эсибизди. Аны айтканында эчки музиканы эшитирге да болуучу. Ол кеси музиканы терен сезген, анылаган адам. Бу жакта санасъ эди дерсек, баам, ѳторку болуучу. Аны «Шоленни согъадыла» эм «Музыка» деген назмуларында уа кылай макъан байрык жашырылды...

Къайсын халкъ артисти Текуланы Мэхмүт жарашдырды Къуилияны Къайсынны сѳзлери жазылган жырла бѳл романса кирген «На мир смотри добрыи глазами» деген китап да раркетте айлангырты сѳзсозду. Алай жыйымдык бѳл бир кунге чыгып кѳалмайдла. Теку улуну ары кирген чыгармалары ноталарын илеп, алгашкы СССР-чи республикаларыны Композиторлары созулары кѳагытла ийгенди. Ападан келгенде да барды китапта.

Белгили совет композитор Г. Свиридов бѳл Къайсын шѳкѳл жюрюттени белгилди. Ол поэти назмуларына цѳкл жаз мурагы болгонды. Алай, ауруп, ол жаланда бирчинин назмулары музикага Мэлүт Свиридою Москва жуукуларына кѳагыт ийгенди, ол жырны ноталары а Санкт-Петербургда алганды. Ападан композитору огеинден тугъуу Бесили Белогонно жибергенди.

Поэти тизгилери композиторлары жорюклерин кѳозгъап, алгаш музика жазарга

кѳллендиргенлери да, сѳзсоз, Къайсын кичи да санасъ кѳагытла магъанын кергюздѳ. Марк Бернес айткан «Всѳ ещѳ впереди» деген жыр кесий заманында халкъ суйоген жырга айланган эди. Анда болган жарык кѳлпюк жашарга, ахшы ишлеге чакырады.

«Жанщина, которую люблю» деген китап да раркетте айлангырты сѳзсозду. Алай жыйымдык бѳл бир кунге чыгып кѳалмайдла. Теку улуну ары кирген чыгармалары ноталарын илеп, алгашкы СССР-чи республикаларыны Композиторлары созулары кѳагытла ийгенди. Ападан келгенде да барды китапта.

Белгили совет композитор Г. Свиридов бѳл Къайсын шѳкѳл жюрюттени белгилди. Ол поэти назмуларына цѳкл жаз мурагы болгонды. Алай, ауруп, ол жаланда бирчинин назмулары музикага Мэлүт Свиридою Москва жуукуларына кѳагыт ийгенди, ол жырны ноталары а Санкт-Петербургда алганды. Ападан композитору огеинден тугъуу Бесили Белогонно жибергенди.

Поэти тизгилери композиторлары жорюклерин кѳозгъап, алгаш музика жазарга

КЪМРЧЮ

31-чи октябрьде Нальчикде Суратга искусстволаны музееинде Къуилияны Къайсыннга атыгъан кѳрмюч ачылганды. Анда Австриядан келген эм бизни республиканын чыгармалары бѳл шагърейлендирге болуучу эди.

Кѳрмючю «Единообразие» деген култура организация кургъанды. Аны башчысы Мансуржон Казакбаев Ош областга туугъанды, узбекиди. Бийик билдим Санкт-Петербургну художестволу академиясында алганды, арда Венанда да окугъанды. Бусуагта Австрияда ишлейди. Мансуржон Казакбаев Австриядан суратчылары Азияга, Азиядан Австрияга этеди. Къабарты-Малкърга уа Къуилияны Къайсынны юбийенин ючюн келгенди. Казакбаевни оюмуна кѳре,

сеир эди, дегенди. Акъкъызы Имар бѳл Сарбашланы Азнос бизни суратчыларыбызны кѳауумунда эдиле, аланы чыгармалары кѳрмючю байкъландыргъандыла.

Къуилияны Къайсыннга аталган кѳрмюче поэти Турчида жашаган суратчы жапы Азамат да келген эди. Къарачула аны эки чыгармасы бѳл шагърейлендиргенди.

КЪМР-чи Суратчыларыны биргиуноу башчысы Маргъус, музейни башчысы Жантудулары Елизавета

Къуилияны Азамат.

Бирикдирген кюч

кыска сѳзлеринде былай башламчылыкъ башха кырадала, миллетлден художниклери биридиргенлери чертгенди. Австриячыла Къабарты-Малкърда алагуа улу э бурулганы ючюн жорек ырызлыгыроман билдиргенди. Романа Врандштедтер, Манфред Голдвун, Стюманос Шихо, Рустам Тураев, Милана Елесева, Акъкъызыланы Имар, Макс Керженеве, Къуилияны Азамат, Руслан Мазлоев эм башха суратчыла дунига эчки кырамылар бѳл

музейге келгенлени сеирсичтендиргенди. Алай журналда аспам эс бурган а Къуилияны Азамат болгъанды. Ол сеир тобындо: устаны кюч кызы бусуагта да бирини атамырдын э тургъан жаш суратчылангъан эс башлады. Кѳрмючде немис тиле назмула окулгъанды.

Битеу алап айтаанда, кѳрмюч кзуучаны халда озгъанды.

БАЙСЫЛАНЫ Мариэт. Суратланы ХОЛАЛАНЫ Мариэтилангъанды.

Тыш кыраллы кыонаксыла.

Битеу дуняда да культура алам бир болурга керекчи. Алты австрияны Оттары Чегеме, Эл-Тюбене, Азугъа, Чегете, Нарзана талга. Минги таугъа баргъанды. Изи бѳл Суратга искусстволаны музейинде кергенлери, сеир этдирген златны суратландыла. Кристофер Майер таулга бѳк бюсюргенди. Алай Нальчик бѳл тынгылы шагърейлендирге онг болмагыны жарсыгъанды. Нальчикде жашаган суратчы Асият Абаса австриячыла бѳл бирге ишленген бѳк

Кѳрмюч ачылган кезинде.

<p>УЧРЕДИТЕЛЬ:Е: Къабарты-Малкър Республиканы Парламентини да Правительствоу</p>			
<p>Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал</p>	<p>ТЕЛЕФОНЛА: Редакторни аффониясы - 42-63-01, Баш редакторни заместителери - 42-38-21, 42-26-22. Жууны секретары - 42-66-85, Секретариат - 40-93-62, Корреспторла - 42-63-52</p>		
<p>РЕДАКЦИАНЫ БЕЛОМЛЕРИ:</p>			
<p>Жамаат-института жашауу беломо - 42-67-68, 42-24-02. Экономика беломо - 42-66-73. Култураны беломо - 42-68-72. Социалны политиканы беломо - 42-66-76, 42-27-59. Жапчылыкъланы бѳл спортну беломо - 42-26-39, 42-66-71. Писманланы, рекламаны эм билдириуу беломо - 42-37-34. Тимпачиланы беломо 47-31-28. Бухгалтерия - 42-30-87. Операторла - 47-26-28, 42-39-65.</p>			
<p>Редакция авторыла бѳл кыагыт жюрютмедди. Кюч жамаалга рецензия этилмейди эм ала артка кыайрылмайдыла. Газетде басаманын материалды айтгъан оюмла редакцияны оюму бѳл кѳлмисе бѳл болуучу. Алай айтылган хар зат ючюн, Россей Федерацияны басмын юксюнден Законоуа тыишликте, материаланы авторылары кесери жууулгандыла.</p>		<p>Редакция авторыдан 400 газет тигинден (мшинка бѳл жагытлы 5-6 бѳл кѳлпю кымайды. Газет басаманы эм аспамы информацийны эркинликтери юксюлду жапы бѳл Къабарты-Малкър регион искусствунда 14-чю номерле регистрация этилгенди. Регистрация номер - Н-0066. Индекс - 51532</p>	
<p>Газетни басмагъа КЪМР-чи Култура эм информация коммуниакция министрствосуноу компьютер службасы казыр этгенди.</p>		<p>Газетни ислерине талпыруу ючюн КЪМР-чи поэти секцияны федеральнуй Управленинге жууулды. Телефонлары: 42-06-51, 42-19-97</p>	
<p>Газетни роивингта алау ючюн КЪМР-чи «Росенатч» акционер обществоу жууулды. Телефон: 42-69-34</p>		<p>Номерге графкиге кѳре 19 сагъатда кюп салындау. 21.00 сагъатда кюп салынганды.</p>	
<p>ГАЗЕТИНО НОМЕРИ</p>			
<p>ЧЫГАРГАНЛА:</p>			
<p>Бѳлпайланы Мутали, Текуланы Хауа, Саракуланы Асият - дѳрурни редакторла; Гаийланы Рита, Катенчиланы Зульфия - жуууны секретарларыны заместительлери; Амааттаны Шахида, Зеделаны Гауа, Акушуланы Феруза, Мисриланы Лейла - корреспторла.</p>			
<p>Тиражи 3850 экз. Заказ № 2908</p>		<p>360000, Нальчик шахар, Ленин аты проспекти, 5</p>	